Perusopetuksen opetussuunnitelma 2014 Lapinlahden kunta

Kuvataide

Oppiaineen tehtävä

Kuvataiteen opetuksen tehtävä on ohjata oppilaita tutkimaan ja ilmaisemaan kulttuurisesti moninaista todellisuutta taiteen keinoin. Oppilaiden identiteettien rakentumista, kulttuurista osaamista ja yhteisöllisyyttä vahvistetaan kuvia tuottamalla ja tulkitsemalla. Oppilaiden omat kokemukset, mielikuvitus ja kokeileminen luovat perustan opetukselle. Kuvataiteen opetus kehittää kykyä ymmärtää taiteen, ympäristön ja muun visuaalisen kulttuurin ilmiöitä. Oppilaille tarjotaan tapoja arvottaa todellisuutta ja vaikuttaa siihen. Kulttuuriperinnön tuntemusta vahvistamalla tuetaan traditioiden välittymistä ja uudistumista. Opetus tukee oppilaiden kriittisen ajattelun kehittymistä sekä kannustaa heitä vaikuttamaan omaan elinympäristöön ja yhteiskuntaan. Kuvataiteen opetuksessa luodaan perustaa oppilaiden paikalliselle ja globaalille toimijuudelle.

Taiteelle ominainen työskentely harjaannuttaa kokemukselliseen, moniaistiseen ja toiminnalliseen oppimiseen. Oppilaat tarkastelevat kuvataidetta ja muuta visuaalista kulttuuria historiallisista ja kulttuurisista näkökulmista. Opetuksessa tutustutaan erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä. Oppilaita ohjataan käyttämään monipuolisesti erilaisia välineitä, materiaaleja, teknologioita ja ilmaisun keinoja. Opetuksessa kannustetaan monilukutaidon kehittämiseen hyödyntämällä visuaalisuutta sekä muita tiedon tuottamisen ja esittämisen tapoja. Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin yhteistyössä muun opetuksen ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Opetuksessa tutustutaan museoihin ja muihin kulttuurikohteisiin sekä tarkastellaan kuvataiteen harrastusmahdollisuuksia.

Paikallinen tarkennus

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

•Oppilas tunnistaa omat vahvuutensa ja motivaation kohteet kuvataiteessa, osaa tavoitella edistymistä omalla tasollaan.

•Yhteistoiminnallisten työtapojen hyödyntäminen

•Keskusteluun kannustaminen

•Oppilas tunnistaa taiteen merkityksen eri aikakausina

•Oppilas harjoittelee pitkäjänteistä kuvataiteellista tekemistä, jota ohjaa suunnitelma. Aiheen valinta, tiedonhankinta, välineen ja materiaalien valinnat ja niiden tarkoituksen mukainen käyttö. Oman työskentelyprosessin arviointi.

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

•Länsimaisen kuvataiteen historiaan perehtyminen

•Omaan luovuuteen ja ilmaisuun rohkaistuminen

•Omista ja muiden töistä keskusteleminen, kunnioittava suhtautuminen omiin ja toisten oppilaiden tuotoksiin. Erilaisten arviointitapojen harjoittelu.

•Lapinlahden ja lähiseudun taide- ja kulttuurielämän tarjontaan perehtyminen.

•Oppitunneilla tarkastellaan mediaa ja puhutaan tekijänoikeuksista.

•Paikalliskulttuurin tuntemuksen ja oman identiteetin vahvistaminen. Omien juurien tuntemus.

•Oppiainerajat ylittävä, kokeileva, tutkiva ja toiminnallinen työskentely

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

•Oppilasta kannustetaan etsimään omaa luontevaa itseilmaisun tapaa kuvataiteessa ja siten vahvistetaan oppilaan itsetuntoa ja itsetuntemusta.

•Oppilasta kannustetaan ja ohjataan käsittelemään positiivisia ja negatiivisia tunteita/kokemuksia kuvataiteen keinoin joko tekijänä tai kokijana. ◦Esimerkiksi tunteiden kuvaaminen värien tai sommittelun keinojen avulla ja pettymysten sietokyvyn lisääminen niin, että epäonnistuneet työt tehdään uudelleen tai niistä jatkokehitetään jotakin uutta.

•Vastuun ottaminen oman työn tekemisestä ja kuvan/teoksen kehittelyn harjoitteleminen luonnosten tekemisen kautta lopulliseen tuotokseen.

•Muiden huomioiminen ja auttaminen kuvataiteen tehtävien suorittamisessa ja loppusiivouksessa.

•Asianmukaiseen pukeutumiseen ohjaaminen kuvataiteiden tunneilla ja niitä harrastaessa, suojavarusteiden käyttöön ja turvalliseen toimintatapaan ohjaaminen.

•Opetetaan ymmärtämään vastuullista kuluttamista ja omien valintojen merkitystä kuvataiteiden näkökulmasta: välineiden asiallinen käsittely, kierrätys jne.

•Kansainvälisiin tietopankkeihin tutustuminen.

L4 Monilukutaito

•Kuvataiteessa kuvan analysointi: yksi kuva, monta viestiä (rajaaminen, eri kuvatekstit).

•Kuvamanipulaation keinot. Kuvan rakentaminen ja sommittelun keinot, värien viestit/vaikutus ja fysiologinen aistiminen.

•Oman ja vieraiden kulttuurien kuva/värisymboliikkaan tutustuminen.

•Tutustutaan kuvilla vaikuttamiseen ja kantaaottaviin taideteoksiin.

•Taidekuvan tulkintaan perehtyminen.

•Medialukutaidon syventäminen työskentelemällä eri medioiden parissa.

L5 Tieto- ja viestintäteknologian osaaminen

•Oppilas osaa hyödyntää internetiä esimerkiksi töidensä ideointivaiheessa tai kohdatessaan ongelman jonkin asian piirtämisessä, maalaamisessa tai muovaamisessa.

•Tekijänoikeudet omiin tuotoksiin. ◦Miten tekijänoikeudet vaikuttavat kuvataidetehtävissä/plagiointi?

•Kriittinen suhtautuminen netissä oleviin kuviin.

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

•Mihin ammatteihin kuvataidetta tarvitaan?

•Tekoälyn hyödyntäminen kuvataiteen tunneilla

• Tieto- ja viestintäteknologian hyödyntäminen oppimisprosessissa ja omassa kuvailmaisullisessa tekemisessä

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

•Tarjotaan mahdollisuus vaikuttaa kuvatadetuntien sisältöön ja toteutustapoihin.

•Kuvataiteessa tutustutaan materiaalien hankintaan, kierrätyksen mahdollisuuksia materiaalihankinnoissa sekä korostetaan niiden innovatiivista ja vastuullista käyttöä sekä käytettävien materiaalien myrkyttömyyttä.

•Kannustetaan oppilaita osallistumaan erilaisiin taide- ja kulttuuritapahtumiin kokijana tai toteuttajana.

•Kuinka taiteella voi vaikuttaa: kuvat, media, projektit, tempaukset.

Tavoitteet ja sisällöt

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 7-9

Vuosiluokilla 7-9 oppilaita ohjataan syventämään omakohtaista suhdettaan kuvataiteeseen ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin sekä asettamaan määrätietoisia tavoitteita toiminnalleen. Opetuksessa vahvistetaan oppilaiden kuvallisen tuottamisen taitoja sekä kannustetaan häntä toimimaan erilaisissa visuaalisissa ympäristöissä. Oppilaita harjaannutetaan tutkimaan kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin henkilökohtaisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä sekä käyttämään niitä osallistumisen ja vaikuttamisen muotoina. Opetuksessa kehitetään yhdessä toimimisen taitoja sekä rakennetaan yhteyksiä ajankohtaisiin kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin toimintatapoihin ja ilmiöihin. Opetus harjaannuttaa hyödyntämään tieto- ja viestintäteknologiaa ja verkkoympäristöjä luovasti, kriittisesti ja vastuullisesti. Oppilaille tarjotaan riittäviä edellytyksiä perusopetuksen jälkeisille opinnoille sekä huomioidaan työelämässä ja yhteiskunnassa tarvittavia yleisiä valmiuksia.

Kuvataiteen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Tavoitteena on tarjota oppimisympäristöjä ja työtapoja, joilla mahdollistetaan monipuolinen materiaalien, teknologioiden ja ilmaisukeinojen käyttäminen sekä niiden luova soveltaminen. Opetustilanteissa luodaan aktiiviseen kokeilemiseen ja harjoitteluun rohkaiseva ilmapiiri. Pedagogisilla ratkaisuilla tuetaan moniaistista havainnointia, pitkäjänteistä työskentelyä sekä tutkivaa ja tavoitteellista taideoppimista. Opetuksessa otetaan huomioon yksilölliset kuvailmaisun tarpeet ja mahdollistetaan tarkoituksenmukainen työskentely yksin ja ryhmässä. Tavoitteena on luoda oppimiseen ja vuorovaikutukseen kannustava toimintakulttuuri sekä koulussa että koulun ulkopuolisissa ympäristöissä. Vuosiluokilla 7-9 tuetaan tutkivaa ja ilmiökeskeistä työskentelyä taiteen traditioita ja aikalaistaiteen toimintatapoja hyödyntämällä. Opetuksessa luodaan mahdollisuuksia verkko- ja mediaympäristöjen monipuoliselle käytölle, taiteidenvälisille ja koulun ulkopuolisille projekteille sekä globaalien kysymysten käsittelylle.

Paikallinen tarkennus

Luokka	Sisältö	Paikallisesti painotettava tavoite	Konkreettiset toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi

7. lk	SI, S2, S3		Perspektiivi, värioppi, kuvan rakentamisen perusteet, kolmiulotteinen työskentely, painotyö ja tieto- ja viestintäteknologian hyödyntäminen omassa taiteellisessa tekemisessä. Taitojen syventäminen piirustuksessa ja maalauksessa. Taidekäsityksen laajentaminen.
8. lk	S1, S2, S3		Teknisen piirtämisen perusteet, kolmiulotteinen työskentely, ihmisen mittasuhteet ja ihminen liikkeessä. Syvennetään taidehistorian osaamista. Taitojen syventäminen piirustuksessa ja maalauksessa. Kuva-analyysi.
9. lk	S1, S2, S3		Aikaisemmin opittujen taitojen syventäminen. Mahdollisuus toteuttaa omia kiinnostuksen kohteita.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki kuvataiteessa vuosiluokilla 7-9

Tavoitteena ohjauksen, eriyttämisen ja tuen järjestämisessä on oppilaiden sosiaalisten, psyykkisten ja motoristen lähtökohtien ja taitojen huomioon ottaminen. Taideoppimisen yksilöllinen ja yhteisöllinen luonne tukee oppilaan identiteettien rakentumista, osallisuutta ja hyvinvointia. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden yksilölliset ohjauksen tarpeet. Opetusta eriytetään tarvittaessa esimerkiksi ilmaisukeinojen, työtapojen ja oppimisympäristöjen valinnoilla. Opetustilanteissa oppilaat voivat hyödyntää vahvuuksiaan, soveltaa erilaisia työtapoja ja käyttää vaihtoehtoisia lähestymistapoja. Taideoppimiselle luodaan turvallinen, moninaisuutta kunnioittava ja itseilmaisuun rohkaiseva ilmapiiri, jossa oppilaat saavat henkilökohtaista ohjausta ja tukea. Vaihtoehtoisia pedagogisia lähestymistapoja voidaan tarvita erityisesti havaintojen ja tunteiden visuaalisessa ilmaisussa sekä motoristen taitojen kehittämisessä. Ohjauksen, eriyttämisen ja tuen järjestämisessä voidaan hyödyntää esimerkiksi leikinomaisuutta, pelejä ja eri aistialueisiin liittyviä kokemuksia. Vuosiluokilla 7-9 tavoitteena on vahvistaa oppilaan osaamista kuvataiteessa perusopetuksen jälkeisiin opintoihin valmistavasta näkökulmasta.

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi kuvataiteessa vuosiluokilla 7–9

Oppimisen ja osaamisen arviointi kuvataiteessa on luonteeltaan kannustavaa, ohjaavaa ja oppilaiden yksilöllisen edistymisen huomioivaa. Formatiivisella ja summatiivisella arvioinnilla tuetaan kuvan tuottamisen ja tulkinnan taitojen, taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemuksen, pitkäjänteisten työtapojen sekä itsearviointitaitojen kehittymistä. Oppilaita ohjataan arvioinnilla omien ajatusten ilmaisemiseen ja toisten näkemysten arvostamiseen. Oppimisen ja osaamisen arviointi kohdistuu kaikkiin opetuksen tavoitteissa määriteltyihin taideoppimisen ulottuvuuksiin. Itsearviointitaitoja ja vertaispalautteen antamisen ja vastaanottamisen taitoja kehitetään osana formatiivista arviointia.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona kuvataiteen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena vuosiluokilla 7, 8 tai 9 paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetyn ja kuvatun tuntijaon mukaisesti. Päättöarviointi kuvaa sitä, kuinka hyvin ja missä määrin oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut kuvataiteen oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritellyt kuvataiteen oppimäärän tavoitteet ja niihin liittyvät päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle 7, 8 tai 9 yksittäinen tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Päättöarvosana on kuvataiteen oppimäärän tavoitteiden ja kriteerien perusteella muodostettu kokonaisarviointi. Oppilas on saavuttanut oppimäärän tavoitteet arvosanan 5, 7, 8 tai 9 mukaisesti, kun oppilaan osaaminen vastaa pääosin kyseisen arvosanan kriteereissä kuvattua osaamisen tasoa. Arvosanojen 4, 6 ja 10 mukaisen osaamisen kokonaisarviointi muodostetaan kuvataiteen oppimäärän tavoitteiden pohjalta ja suhteessa edellä mainittuihin päättöarvioinnin kriteereihin. Paremman osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta voi kompensoida hylätyn tai heikomman suoriutumisen jonkin muun tavoitteen osalta. Työskentelyn arviointi sisältyy kuvataiteen oppimäärän päättöarviointiin ja siitä muodostettavaan päättöarvosanaan.

Kuvataiteen päättöarvioinnin kriteereissä alemman arvosanan kriteerissä kuvattu osaaminen kumuloituu ylemmän arvosanan kriteerissä edellytettyyn osaamisen tasoon. Oppilaan työskentelyä arvioidaan osana oppilaan osoittamaa osaamisen tasoa suhteessa kaikkiin oppiaineen oppimäärän tavoitteisiin ja päättöarvioinnin kriteereihin. Kuvataiteessa oppilaan osaamista kehitetään kaikissa opetuksen tavoitealueissa oppimäärän päättymiseen saakka.

Paikallinen tarkennus

Luokka	Oppimisympäristöt ja työtavat (erityispiirteet)	Arvioinnin erityispiirre

7-9	Mahdollisuuksien mukaan taidelukioon ja Lapinlahden taidemuseoon tutustuminen. Tekoälyn ja erilaisten verkkomateriaalien hyödyntäminen. Mahdollisuuksien mukaan taidealan yrittäjän / yrittäjien vierailut / vierailu taidealan yrittäjän luona ja siten tutustuminen taiteilijan ammattiin.	Koko työskentelyprosessin huomioiminen arvioinnissa. Oppilaan erityistaitojen huomioiminen.